

KÚRIA

Bfv.I.988/2016/6. szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év október hó 26. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A kifosztás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a **II. rendű** terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Tatabányai Járásbíróság 12.B.236/2013/212. számú és a Tatabányai Törvényszék 11.Bf.4/2015/31. számú ítéletét II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Tatabányai Járásbíróság a 2014. november 5-én meghozott 12.B.236/2013/212. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki kifosztás büntetettében, mint társtettést [1978. évi IV. törvény 322. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés b) pont], ezért mint többszörös visszaesőt hét év fegyházbüntetésre és hét év közügyektől eltiltásra ítélte, megállapította, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható, továbbá megszüntette a Tatabányai Városi Bíróság 7.B.715/1995/3. számú ítéletében kiszabott öt hónap fogházbüntetés kapcsán engedélyezett feltételes szabadságot.

Az első fokú határozatot II. rendű terheltre vonatkozó részében a Tatabányai Törvényszék 2015. április 17. napján kelt 11.Bf.4/2015/31. számú ítéletével helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a II. rendű terhelt nyújtott be - tartalmát tekintve - a Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjaira alapított felülvizsgálati indítványt.

Ebben kifejtette, hogy a terhére rótt bűncselekmény kapcsán a bizonyítékok nem alkotnak zárt láncolatot, a nyomozó hatóság a sértett vér- és vizeletmintájából csak toxikológiai vizsgálatot végeztetett, nem került sor a véralkohol-vizsgálatra, annak ellenére, hogy a vád szerint ő és társai a sértettet lerészegítették, és a bizonyítékok közül ki kellett volna rekeszteni az igazságügyi ujjnyomszakértői véleményt, mert a bűnjeljegyzékhez és a szakértői kirendelésről szóló határozathoz képest eltérő darabszám szerepel a lefoglalás megszüntetéséről hozott határozatban, és azon az elkövetési időhöz és a kirendelő határozathoz képest korábbi dátum szerepel. Hivatkozott arra is, hogy a sértett nem tudta hitelt érdemlően igazolni: az állítólagosan tőle eltulajdonított tárgyak az ő tulajdonát képezték, és mivel azok lefoglalására nem került sor, így a bíróság az igazságügyi tárgyszakértőt feleslegesen rendelte ki, sőt a tárgyszakértő hamis szakvéleményt adott, hiszen a valóságban semmit nem vizsgált meg.

Vitatta a cselekmény minősítését is, ami szerinte helyesen nem kifosztás, hanem lopás, mivel a cselekmény során a sértett nem a zsebében tartotta az eltulajdonított értékeket, azokat az elkövető a szobából vitte el, emellett megítélése szerint a büntetés azért is törvénysértő, mert nem felel meg a belső arányosság követelményének, a hasonló büntetett előélettel rendelkező III. rendű terhelthez képest a vele szemben kiszabott szabadságvesztés aránytalanul súlyos.

Állítása szerint a nyomozás során a lefoglalásokról nem készült jegyzőkönyv, megsértették a bűnjelkezelésre vonatkozó szabályokat, a gyanúsított kihallgatások alkalmával pedig a védői jogok sérültek, a 8/2013. (III. 1.) AB határozatban foglaltak nem érvényesültek, a védő értesítéséről készített hivatalos feljegyzések konkrétumot nem tartalmaznak, azokból nem állapítható meg, hogy a védőnek volt-e lehetősége a kihallgatásokon megjelenni.

Sérelmezte, hogy a sértett, valamint a többi tanú kihallgatása során a Be. 85. § (3) bekezdése szerinti összes figyelmeztetés nem hangzott el, így e tanúvallomások bizonyítékként nem vehetőek figyelembe, és vitatta a vád törvényességét, mert törvénysértően beszerzett bizonyítékokon alapult.

Álláspontja szerint az eljáró bíróságok az indokolási kötelezettségüknek nem tettek eleget, az indokolás a rendelkezésre álló bizonyítékokkal ellentétes, emellett az ügyben eljáró másodfokú tanács tagja volt dr. Széplakiné dr. Balogh Éva és dr. Korcsok Marianna is, akik azonban a nyomozás során a kényszerintézkedések tárgyában hozott nyomozási bírói végzések elleni fellebbezések elbírálásában is részt vettek, és az ügyben eljáró bíróságok tagjai ellen elfogultságra alapított kizárását is kérte, mivel álláspontja szerint súlyosan megszegték a bizonyítás törvényességére vonatkozó szabályokat.

Mindezek miatt a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta, ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatokat II. rendű terhelte tekintetében hatályában tartsa fenn (BF.1017/2016.).

A II. rendű terhelt írásbeli észrevételében vitatta az elkövetők szándékegységére vonatkozó megállapításokat, és így álláspontja szerint terhükre a csoportos elkövetés sem lenne megállapítható. Mindezen túl változatlanul a másodfokon eljáró bíróság elfogultságával kapcsolatos álláspontját részletezte, valamint ismételten kifejtette, hogy nem áll rendelkezésre olyan bizonyíték, ami kétséget kizáróan bizonyítaná a bűnösségét.

A Kúria a megtámadott határozatokat – a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva – a Be. 423. § (4) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján, a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében vizsgálta felül.

A Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, az nem támadható. A bizonyítékok helytállósága, a tényállás megalapozottsága nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének a vitatására.

Ebből következően a Kúria érdemben nem foglalkozhatott a felülvizsgálati indítvány azon részével, melyben az indítványozó a sértett szavahihetőségét, az elkövetői szándékegység megállapításával kapcsolatos tényeket vitatta, hasonlóképpen a tárgyi bizonyítékok és az ezekhez kapcsolódó szakértői vélemények értékelésével sem. A felülvizsgálati indítvány ezen része a törvény által kizárt.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjára alapítva felülvizsgálatra a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve a II-IV. pontjában felsorolt eljárási szabálysértések esetén kerülhet sor, és ezen törvényi okok köre nem bővíthető.

A felülvizsgálatra okot adó eljárási szabálysértések között azonban az indítványban kifogásolt, a nyomozati szakban esetlegesen megvalósult szabálysértések nem szerepelnek, a Kúria így érdemben nem foglalkozhatott az indítványozó által a bűnjelek kezelésével és védői jogok érvényesülésével kapcsolatos, a nyomozati szakaszt érintő kifogásokkal, a felülvizsgálat ezen része is törvényben kizárt.

Ahogy azt a Legfőbb Ügyészség is kifejtette: nem alapos a felülvizsgálati indítványnak a törvényes vád hiányára vonatkozó része.

A törvényes vád fogalmát a Be. 2. § (2) bekezdése határozza meg, amely a vád minimális alaki és tartalmi feltételeit állapítja meg. Ezek megvalósulnak, tehát a vád törvényes, ha az alaki legitimációval rendelkező vádló a bírósághoz benyújtott indítványában meghatározott személy büntetőtörvénybe ütköző konkrét cselekménye miatt a büntetőeljárás lefolytatását kezdeményezi. Ez a jelen ügyben megtörtént. A vád törvényességét nem érinti, hogy a nyomozás szabályait betartották-e, és az sem, hogy a vád törvényesen beszerzett és ellenőrzött bizonyítékon alapszik-e (EBH 2014.B.17.).

A Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja szerinti indokolási kötelezettség megsértése pedig csak akkor eredményez felülvizsgálatot is megalapozó eljárási szabálysértést, ha a megtámadott határozat indokolása valamely tény vagy jogkérdés kapcsán olyan mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg,

mire alapozta a bíróság a döntését, ugyanígy a III. b) pont értelmében a határozat indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

Az indokolási kötelezettség felülvizsgálati eljárásra okot adó megsértése azonban nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozatokból kitűnik az eljáró bíróságoknak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját – a bűnösséggel, a minősítéssel, a szankciókkal kapcsolatban – mire alapozta.

Mindez a megtámadott határozatokban hiánytalanul nyomon követhető.

Emellett a bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása (BH 2013.10).

Ezért a felülvizsgálati indítvány ezen része sem alapos.

Az Alkotmánybíróság a 34/2013. (XI. 22.) AB határozatának 1. pontjában írtakra tekintettel a Be. 207. § (6) bekezdése szerint eljáró bíró a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjának megfelelően a bíróság további eljárásából ki van zárva. Az Alkotmánybíróság határozata azt állapította meg alkotmányos követelményként, hogy a nyomozás során a gyanúsított előzetes letartóztatásának egy éven túli hosszabbításáról döntő törvényszéki egyesbíró utóbb az ügyben perbíróként nem járhat el. Jelen esetben azonban dr. Széplakiné dr. Balogh Éva és dr. Korcsok Marianna törvényszéki bírók a nyomozás során nem döntöttek a II. rendű terhelt előzetes letartóztatásának egy éven túli meghosszabbítása tárgyában – a II. rendű terhelt előzetes letartóztatása a vádemelés előtt egyebekben sem haladta meg az egy évet –, hanem csupán a kényszerintézkedésről hozott nyomozási bírói végzés elleni fellebbezések elbírálásában vettek részt. A nyomozási bíró határozatának felülbírlatában résztvevő bíró nem minősül nyomozási bírónak, ezért az ügy érdemi elbírálásából nincs kizárva (BH 2013.328.; BH 2010.34.). Ezért a felülvizsgálati indítvány ezen hivatkozása ugyancsak alaptalan.

A bíró kizárására elfogultság miatt akkor kerülhet sor, ha tőle az ügy elfogulatlan megítélése valamely ésszerű és konkrét ok miatt nem várható. A felülvizsgálati indítványban a terhelt azonban ilyen konkrét és ésszerű okot nem jelölt meg. A 25/2013. (X. 4.) AB határozat szerint a felülvizsgálati eljárás Be. 416. § (1) bekezdésének c) pontjában írt feltételek alkalmazása akkor áll összhangban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő pártatlan bírói eljárással, ha az elfogultságra alapított felülvizsgálati indítvány szerinti kizárási ok a jogerős döntés meghozatalát követően merült fel. Ám a terhelt ilyen okra maga sem hivatkozott, a számára hozott kedvezőtlen döntés miatt vélte az eljáró bíróságot elfogultnak, ami a bírók kizárását önmagában nem alapozza meg. Következésképpen az indítvány ezen okból sem alapos.

A Kúria emellett a Be. 423. § (5) bekezdése szerint eljárva a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt esetleges más eljárási szabálysértésekre is tekintettel volt, azonban ilyen, a 373. § (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott –

feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - eljárási szabálysértést nem észlelt.

Az irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt a sértettől bort kért, abból közösen ittak, majd az I. rendű terhelt által a sértett lakására hívott II. és III. rendű terheltek a magukkal hozott öt doboz sörből tovább kínálták itallal a sértettet, őt további italfogyasztásra biztatták azért, hogy az értékeit el tudják tulajdonítani. Az értékek eltulajdonítására a három terhelt azt az alkalmat használta ki, amikor a sértett a terheltek által kínált ital hatására rosszul lett, elesett, és őt az ágyra fektették.

A tényállásból megállapítható tehát, hogy a terheltek azért itatták le a sértettet, hogy az majd az ital hatására ne tudja megakadályozni az értékei eltulajdonítását. Erre figyelemmel az 1978. évi IV. törvény 322. § (1) bekezdésének a) pontjában írt valamennyi törvényi tényállási elem megvalósult. A kifosztás ezen alakzatánál - ellentétben a felülvizsgálati indítvány hivatkozásával - nem törvényi feltétel, hogy az elkövető a sértett ruházatának zsebéből vegye el az idegen tárgyat. A felülvizsgálati indítvány törvénytörő minősítésre történő hivatkozása emiatt nem alapos.

A büntetést sérelmezve felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénytörő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénytörő büntetést szabtak ki, vagy törvénytörő intézkedést alkalmaztak, illetve a büntetés végrehajtását a törvényben foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel [Be. 416. § (1) bekezdés b) pont]. Amennyiben a minősítés törvényes és a büntetés egyéb anyagi jogi szabályt nem sértett meg, a mérlegelési jogkörben és törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke felülvizsgálati eljárásban nem támadható.

Ezért a Kúria a Tatabányai Járásbíróság 12.B.236/2013/212. számú ítéletét és a Tatabányai Törvényszék 11.Bf.4/2015/31. számú ítéletét II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria - a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel - az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. október 26.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k.
előadó bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bíróági tisztviselő